

Verplicht gebruik vingerafdruk werknemer niet (snel) toegestaan

30-08-2019

Op 12 augustus jl. oordeelde de kantonrechter van de rechtbank Amsterdam (ECLI:NL:RBAMS:2019:6005) dat de schoenenketen Manfield haar werknemers niet mag verplichten een kassasysteem te gebruiken dat uitsluitend gebruikt kan worden via een vingerscan. De kantonrechter acht dit in strijd met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Deze uitspraak is niet alleen relevant voor kassasystemen, maar ook voor andere toegangssystemen die werkgevers (willen) hanteren.

Gezamenlijk verzoek

Partijen, Manfield en een van haar werkneemsters, hebben samen op grond van art. 96 Rv de kantonrechter verzocht een beslissing te nemen op de vraag of de werkneemster mag weigeren haar vingerafdruk af te staan voor de autorisatie van het nieuwe kassasysteem. Door middel van deze procedure kunnen partijen op een snelle en eenvoudige wijze een uitspraak krijgen over hun geschil.

Feiten

Manfield heeft een vingerscansysteem voor haar kassasysteem ingevoerd. Een medewerker moet zijn vinger op de scanner leggen, die wordt dan gescand en omgezet in een code. Indien deze code correspondeert met de eerder opgeslagen code van de werknemer dan krijgt hij toegang tot het systeem. Manfield biedt geen andere mogelijkheden aan om in te loggen op het kassasysteem. Zonder in te loggen kunnen werknemers hun kassawerkzaamheden niet uitvoeren. Werkneemster heeft geweigerd haar vingerafdruk af te staan voor dit systeem en acht het systeem in strijd met de AVG.

Standpunt werkneemster

Volgens werkneemster zijn vingerafdrukgegevens biometrische gegevens in de zin van art. 4, sub 14 AVG. Daarbij stelt ze dat op grond van art. 9 AVG de verwerking van biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een persoon verboden is. Uitsluitend indien er voor Manfield een noodzaak zou bestaan, zou Manfield deze biometrische gegevens van haar werknemers mogen verwerken. Daarbij wijst werkneemster ook op art. 29 UAVG, waaruit volgt dat biometrische gegevens alleen voor unieke identificatie mogen worden verwerkt indien de verwerking noodzakelijk is voor authenticatie of beveiligingsdoeleinden. Volgens werkneemster is een dergelijke noodzaak niet aanwezig. Daarbij geeft zij aan dat er voldoende andere methoden zijn om op een veilige manier toegang te geven tot het kassasysteem die minder inbreuk maken op de privacy van de werknemers, zoals een toegangspas of een combinatie tussen een pas en een code.

Werkneemster geeft tevens aan dat er in de verhouding tussen de werkgever en werknemers ook geen sprake is van vrijwilligheid. Bovendien biedt Manfield geen andere autorisatiemethode, zodat er ook geen alternatief is voor werknemers. Volgens werkneemster dient de zeer terughoudende lijn die in de Memorie van Toelichting staat met betrekking tot het gebruik van vingerafdrukken te worden gevolgd.

Verweer werkgever

Manfield heeft aangevoerd dat het gebruik van een vingerscansysteem noodzakelijk is. Allereerst voor het beveiligen van de gevoelige informatie, die via haar kassasysteem toegankelijk is, waaronder persoonsgegevens van klanten en werknemers. Het gebruik van een code is geen passende methode volgens Manfield, omdat onder meer mensen in de winkel de code zouden kunnen 'meelezen'. Manfield stelt tevens een bedrijfsbelang te hebben. Manfield had een aantal gevallen van fraude gehad, gepleegd door oud-werknemers. Daarbij gebruikten die werknemers de inlogcode van een andere werknemer, zonder dat die laatste dat wist. Met het nieuwe systeem wordt dit voorkomen. Volgens Manfield kunnen haar belangen, de belangen van haar werknemers en van haar klanten niet op een andere, minder ingrijpende, manier worden bereikt.

Oordeel kantonrechter

De kantonrechter volgt de stelling van werkneemster dat het hier gaat om biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een persoon, waarvoor het verbod uit art. 9 AVG geldt. Manfields' bedrijfsbelang brengt volgens de kantonrechter niet de noodzaak voor authenticatie- of beveiligingsdoeleinden mee die art. 29 UAVG vereist. Bovendien is de kantonrechter van oordeel dat niet is voldaan het proportionaliteitsvereiste. Manfield heeft volgens de kantonrechter onterecht

nagelaten om, bijvoorbeeld aan de hand van documenten, te onderbouwen waarom zij heeft gekozen voor dit vingerscanautorisatiesysteem met daarbij een afweging van de voor- en nadelen van alternatieve systemen. De kantonrechter beslist daarom in het nadeel van Manfield en oordeelt dat het systeem in strijd is met de AVG en UAVG.

Verantwoordingsplicht en belang van DPIA!

De kantonrechter geeft terecht aan dat het op de weg van Manfield had gelegen om aan de hand van documenten te onderbouwen waarom zij voor dit systeem heeft gekozen. Het is aan de verwerkingsverantwoordelijke om aan te tonen waarom een specifieke verwerking wordt gekozen en dat die in overeenstemming is met de AVG en UAVG. Dat volgt uit de verantwoordingsplicht die op verwerkingsverantwoordelijken rust op grond van art. 5, lid 2 AVG. Zeker bij een verwerking van bijzondere persoonsgegevens, zoals vingerafdrukken, is die onderbouwing van groot belang. Tevens is op grond van art. 35, lid 3 sub b AVG een DPIA verplicht in geval van een grootschalige verwerking van bijzondere persoonsgegevens. Op de DPIA lijst van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) staat als laatste (nummer 17) de grootschalige of stelselmatige monitoring van biometrische gegevens met als doel een natuurlijk persoon te identificeren. Ik raad werkgevers daarom aan om eerst een DPIA uit te voeren voordat wordt overgestapt op een vingerafdrukautorisatiesysteem. Het maakt dan niet uit of het om een kassasysteem, toegangssysteem of kloksysteem gaat. De resultaten van de DPIA bieden ook meteen de onderbouwing die nodig zou kunnen zijn op verzoek van de AP of in een procedure.

Bron: **Rb. Amsterdam 12 augustus 2019**, ECLI:NL:RBAMS:2019:6005

Dit artikel is geschreven door mr. Monique Hennekens van Advocaat Hekkelman advocaten en notarissen

GEGEVENS

Wetgeving	Art. 96 Rv Art. 29 UAVG
Jurisprudentie	
Officiële publicaties	
Europese regelgeving	AVG
Soort nieuws	Uitspraak
Publicatiedatum	30-08-2019
Nummer	2019/157